

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14612,Tajny-Tymczasowy-Zarzad-Regionalny-S-Ziemi-Lodzkiej.html>
19.05.2024, 04:48

Tajny Tymczasowy Zarząd Regionalny „S” Ziemi Łódzkiej

Hasło wydrukowane w **Tom V**

Tajny Tymczasowy Zarząd Regionalny „S” Ziemi Łódzkiej, podziemna struktura „S” w Regionie Ziemia Łódzka; pocz. jej data, powstała jako druga w kolejności po wprowadzeniu stanu wojennego, ponadzakładowa grupa działaczy (Włodzimierz Bogucki, Janusz Kenic (ukrywający się), Ryszard Patzer, Stanisław Popka, Bogdan Stasiak i Ryszard Wojciechowski), od I 1982 wydająca pismo „»Solidarność«. Biuletyn Informacyjny Region Ziemi Łódzkiej”.

TTZR został powołany 20 IV 1982 z inicjatywy członków grupy wydającej pismo „»Solidarność«. [Biuletyn Informacyjny Region Ziemi Łódzkiej](#)”; w zebraniu założycielskim, które odbyło się w mieszkaniu przy ul. Obrońców Westerplatte w Łodzi, uczestniczyło ok. 10 osób: B. Stasiak (jeden z inicjatorów), W. Bogucki (członek KK „S”), 3 członków Prezydium ZR Zł: Kazimierz Bednarski, J. Kenic i Paweł Wielechowski, ponadto w spotkaniu uczestniczyli reprezentanci innych ugrupowań: Paweł Lipski (SW), Czesław Stradowski (Kierownicza Grupa Akcji Konspiracyjnej) i jeszcze 2-3 dotąd niezidentyfikowane osoby).

Organem TTZR pozostało pismo „»Solidarność«. [Biuletyn Informacyjny Region Ziemi Łódzkiej](#)” (Biuletyn TTZR), które w specjalnym wydaniu opublikowało komunikat informujący, że nowa struktura „przejmuje funkcje statutowych władz regionalnych w okresie stanu wojennego”, „uznaje za przewodniczącego »S« Lecha Wałęsę, a za przewodniczącego Regionu Andrzeja Słowika” oraz że „z chwilą przywrócenia działalności »S« TTZR złoży sprawozdanie ze swej działalności i podporządkuje się decyzjom statutowych władz związku”. TTZR postawił sobie za cel skoordynowanie działań, w tym akcji protestacyjnych łódzkiego podziemia. Dla nadania odpowiedniej rangi swoim

działaniom zarówno wchodzące w jego skład grupy podziemne, jak i inne współpracujące z nią, miały prawo sygnowania swoich oświadczeń i ulotek nazwą TTZR. Struktura ta nie miała formalnego przywódcy, decyzji nie podejmowano w ściśle określonym gronie.

W pierwszej kolejności nowoutworzony TTZR zajął się przygotowaniem do planowanych przez podziemie obchodów świąt 1 i 3 V. Na zebraniu założycielskim przyjęto teksty: apelu do członków „S”, autorstwa W. Boguckiego, oraz ulotki Robotnicze święto, autorstwa B. Stasiaka. Po przejściu obu tekstów przez SB ich autorzy zostali przesłuchiwani, a wobec B. Stasiaka założono SOR krypt. Autor. Paweł Wielechowski zorganizował powielenie apelu w postaci odbitek fotograficznych w nakł. 10 tys. egz., a także kilkanaście tys. ulotek wydrukowanych metodą sitodruku. W ulotkach wzywano do udziału w mszy św. oraz do złożenia kwiatów pod tablicą ku czci poległych stoczniovców.

TTZR złożył także swój podpis pod treścią ulotek wydanych 27 IV 1982 przez Międzyzakładowy Komitet „S”, wzywających do bojkotu pochodu pierwszomajowego, udziału w mszy św. w kościele św. Krzyża i złożenia kwiatów pod tablicą poległych stoczniovców, a na 3 V do noszenia czarnych wstążek lub opasek i złożenia kwiatów na Grobie Nieznanego Żołnierza.

Członków TTZR spotykały represje; internowano w Łowiczu K. Bednarskiego (13 XII 1981 - 30 III 1982), W. Boguckiego (6 V - 12 VII 1982), P. Lipskiego (11-28 V 1982), B. Stasiaka (4 V - 23 VII 1982), C. Stradowskiego (8 V - 23 VII 1982) i P. Wielechowskiego (13 XII 1981 - 23 II 1982; 8 V - 23 VII 1982); 8 XI 1982 Bogdan Stasiak został także powołany do wojskowego obozu specjalnego w Czerwonym Borze, 3 II 1983 zwolniony. Masowe internowania między 3 a 13 V 1982 sparaliżowały działalność struktury, ponieważ prawie wszyscy działacze TTZR znaleźli się w Ośr. Odosobnienia w Łowiczu. Na wolności pozostali jedynie K. Bednarski i ukrywający się J. Kenic.

V 1982, po internowaniu działaczy TTZR, uruchomili oni akcję dezinformacyjną skierowaną przeciw SB. Chcąc przekonać

ich, że TTZR nadal istnieje i prowadzi działalność, B. Stasiak przekazał z Łowicza przez rodzinę gryps adresowany do pism podziemnych z komunikatem o złożeniu 15 V 1982 przez TTZR akcesu do TKK i jego przyjęciu; komunikat ukazał się m.in. w biuletynie TTZR (21 V 1982) i w „Akcji Konspiracyjnej”. TTZR w okrojonym i zmienionym składzie funkcjonował dalej. Trzon grupy tworzyli wówczas B. Stasiak, K. Bednarski, R., Wojciechowski, R. Patzer i S. Popka.

TTZR do 1984 sygnował samodzielnie bądź z innymi grupami podziemnymi ulotki nawołujące do organizowania manifestacji i wystąpień protestacyjnych, związanych m.in. z: kolejnymi rocznicami utworzenia Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Łodzi (26 VIII), podpisania porozumień sierpniowych (31 VIII), świąt 1 i 3 V, 19 VIII 1982 (z MK„S”) w zw. z prowokacyjną akcją ZOMO i Służby Więziennej wobec internowanych w Kwidzynie czy też z przyjęciem 8 X 1982 przez Sejm PRL ustawy delegalizującej „S”.

TTZR organizował wystąpienia działaczy opozycji do organów władzy PRL, m.in. 8 V 1982 uchwały nr 4/82 TTZR zawierającej wezwanie władz do rozpoczęcia „szczerych i partnerskich” rozmów ze statutowymi władzami „S”, 28 I 1983 petycji do Sejmu w obronie aresztowanych 23 XII 1982 7 przywódców „S”, w tym członka Prezydium KK i wiceprzewodniczącego ZR Zł Grzegorza Palki.

Teksty zapowiedzi organizowanych przez TTZR akcji protestacyjnych i apeli do społeczeństwa publikowane były w biuletynie TTZR oraz w innych pismach podziemnych, m.in.: w „Akcji Konspiracyjnej” i w „Łódzkim Ruchu Oporu”, ale także w drukowanych przez TTZR w dużych nakł. ulotkach, rozrzucanych na terenie zakładów pracy i ulicach Łodzi, m.in. 1 V 1982, 12 i 19 X 1982 na ulicach miasta, 28 IV 1984 w ZPB im. Marchlewskiego.

9 VII 1982 w dodatku nadzwyczajnym biuletynu TTZR zamieszczono stenogram przebiegu rozmowy funkcjonariusza SB z jednym z internowanych, zakończonej zwerbowaniem go jako TW. Rozmowa ta została zarejestrowana na kasecie magnetofonowej w ramach

bezprecedensowej w skali kraju akcji podsłuchiwania przez internowanych w Łowiczu rozmów funkcjonariuszy SB z internowanymi. Publikacja ta pokrzyżowała SB plany współpracy z nowo pozyskanym agentem. Sprzęt do rejestracji podsłuchiwanych rozmów wykonał członek TTZR B. Stasiak.

Podstawowym środkiem przekazywania informacji był biuletyn TTZR; ukazało się 85 nr. pisma; w różnym okresie w skład redakcji wchodziło: W. Bogucki, Marek Markiewicz, natomiast organizacją druku i kolportażu zajmowali się R. Patzer, Jerzy Pijanowski, R. Wojciechowski i Marek Żelazo. Pismo pocz. drukowane było z matryc białkowych, późn. techniką sitodruku.

Paweł Wielechowski organizował wykonywanie publikacji fotograficznych; TTZR wydał serię 20 kolaży fotograficznych w formacie 13 x 18 cm, ze zdjęć z protestów społecznych w Łodzi i w Gdańsku w latach 1981–1983 oraz w nakł. 200 egz. 22-kartkowy album połączonych ze sobą fotografii formatu 19 x 24 cm z pacyfikacji siedziby ZR zatytułowany „Grudzień '81 Łódź §?”.

Wśród członków TTZR znaleźli się także dwaj tajni współpracownicy SB. Jeden z nich, TW ps. Jurek (1 II 1982 – 22 IV 1983), po podpisaniu współpracy unikał spotkań z SB, która rozwiązała z nim współpracę z powodu jego niechęci do jej kontynuowania, a także „z powodu nieszczerości”. Drugim był TW ps. Władek/Wiktor (22 III 1978–1990).

Wobec intensyfikujących się pod koniec 1984 nalegań ze strony RKW na podporządkowanie się tej strukturze TTZR, nie chcąc zgodzić się na te żądania, zakończył swoją działalność 31 XII 1984, postanawiając jednocześnie utrzymać wydawanie swojego biuletynu, który ukazywał się do XI 1985. Wiadomość o tym ukazała się w nr. 74 biuletynu TTZR.

Henryk Marczak

[Łódź, Region Ziemia Łódzka](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)